

Bijlagen bij rapportage project 'Disconan Bieu', februari 2006.

- Persbericht 3 november 2005, gericht op de Nederlandse Antillen en Aruba 2
- Fotomateriaal, verzonden als bijlage bij de persberichten 3-4
- Persbericht van 21 november 2005, gericht op Curaçao 5
- Persbericht van 9 februari 2006, gericht op de media in Nederland 6
- Bij de persberichten van 3 november en 9 februari verzonden bijlage: 'Beknopte fonografische geschiedenis van de Nederlandse Antillen en Aruba (1927-1970)'. 7-8
- Kopieën artikelen n.a.v. de persberichten 9 e.v.

NB:

De afbeeldingen 1 t/m 9 zijn verzonden bij het persbericht van 3 november 2005. Afbeelding 10 is gebruikt bij het bericht van 21 november. Bij het bericht van 9 februari 2006 zijn de afbeeldingen 1 t/m 10 gebruikt met uitzondering van afbeelding 8.

PERSBERICHT

Project 'Disconan Bieu' 1957-1970 van start

Tim de Wolf (drs.) (1960) is gestart met het project 'Disconan Bieu' (Papiaments voor 'oude platen'). Het doel is het digitaliseren van alle Antilliaanse en Arubaanse platen uit de periode 1957 - 1970, het samenstellen van een discografie (een overzicht van de platen met gegevens betreffende meewerkende musici en plaats en datum van opname) en het vastleggen van de geschiedenis van de lokale opnamestudio's. De muziek wordt hierdoor weer voor iedereen, goed gedocumenteerd, beschikbaar.

De Wolf was al eerder actief op dit gebied. Een vergelijkbaar project voor de periode tot ca. 1957 werd in 2003 afgerond. Dit resulteerde in De Wolf's publicatie Discography of music from the Netherlands Antilles and Aruba, including a history of the local recording studios (Walburg pers 1999, ISBN 90.5730.088.5) en een serie van 30 cd's met de betreffende opnamen. Verschillende exemplaren van deze serie zijn kosteloos ter beschikking gesteld aan diverse bibliotheken en archieven. Daarnaast is een CD uitgebracht met een bloemlezing van het materiaal, 'Riba Dempel' (Otrabanda OTB03, www.otrabandarecords.com). De Wolf studeerde economische en sociale geschiedenis. Hij omschrijft zijn werk als 'audio archeologie'.

In samenwerking met de stichting SPLIKA (het Stimuleren van het Papiamentu de Literatuur en de Informatie over de Cultuur van de Antilliaanse benedenwinden) is De Wolf fondsen gaan werven voor dit nieuwe project. Nu zijn naast de financier van het eerste onderzoek, het Prins Claus Fonds voor Cultuur en Ontwikkeling, ook het Prins Bernhard Fonds (zowel in Nederland als op de Nederlandse Antillen en Aruba), de Mondriaan Stichting (Stimuleringsfonds voor beeldende kunst, vormgeving en museale activiteiten), het ThuisKopie Fonds en het VSBfonds bereid gevonden het project geldelijk te steunen.

'Met veel plezier heb ik de periode tot 1957 onderzocht', zegt De Wolf, 'Prachtige muziek, de glorie tijd van de lokale conjunto's. Maar de periode 1957 - 1970 is minstens even fascinerend. Je ziet de opkomst van de lokale beatbands, de hippiecultuur en een beetje de jazz. De traditionele muziek als de wals en de tambu blijft ook goed vertegenwoordigd.'

De Wolf komt 7 november aan op Aruba en rondom 21 november bezoekt hij Curaçao. De reis is ter oriëntatie in de archieven en collecties. Musici (of andere betrokkenen) die rondom de genoemde periode platen hebben gemaakt worden dringend verzocht te reageren! Ook van mensen die nog Antilliaanse of Arubaanse platen, boeken, foto's, catalogi of 'cancioneros' hebben hoort De Wolf graag iets. Ook kennis, herinneringen en anekdotes zijn zeer welkom! Men kan ook contact opnemen met één van de vertegenwoordigers van het project ter plaatse. Materiaal hoeft niet te worden afgestaan. Het is van zeer groot belang dat wordt gereageerd, alleen op die manier kan weer een compleet overzicht worden gemaakt!

Inlichtingen bij / vertegenwoordigers ter plaatse:

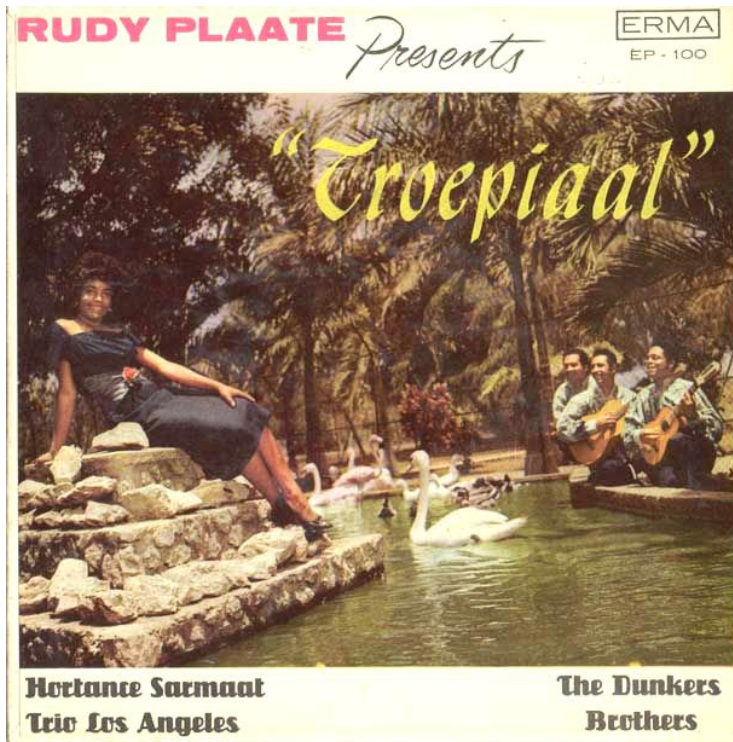
- Nederland: Tim de Wolf, Dalweg 58 3762 AL Soest, tel: 035 6026761 mobiel: 06-22083997
e-mail: tdewolf@wanadoo.nl
website: <http://home.wanadoo.nl/tdewolf/index.htm>
- Aruba: Astrid Britten, Biblioteca Nacional, Madurostraat 13, Oranjestad Tel. 5821580 e-mail:
astridbritten@hotmail.com
of: Vivian Lampe, L.G. Smith Boulevard 528 tel: 5863162
- Bonaire: Johanna Vos - van 't Hoog. Eilandgebied Bonaire, Afdeling Post & Archief, Plasa Reina
Wilhelmina 1, tel: 7175330 tst 247, mobiel 7860020 e-mail johanna@flamingotv.net
- Curaçao: Tuti Plaate, Kaya Barbulete 65, tel: 5245794 email: tutiplaate@yahoo.com
of: National Archaeological Anthropological Museum (NAAM) De Rouvilleweg 7 tel:
462-1933/34 e-mail: naam@cura.net

afb. 1

afb. 2

afb. 3

afb. 4

afb. 5

afb. 6

afb. 7

afb. 8

afb. 9

PERSBERICHT

Onderzoeker van grammofoonplaten De Wolf naar Curaçao

Dinsdag 22 november zal Tim de Wolf op Curaçao aankomen. De Wolf houdt zich bezig met het opzetten van een overzicht (discografie) van grammofoonplaten die tussen ca. 1957 en 1971 zijn opgenomen op Aruba, Bonaire en Curaçao. De platen zullen worden gedigitaliseerd en op CD aan diverse bibliotheken/archieven op de Antillen, Aruba en Nederland worden geschonken. In 2003 rondde De Wolf een vergelijkbaar project af voor de periode tot ca. 1957 met een boek en een serie van 30 CD's.

Het onderzoek wordt financieel mogelijk gemaakt door bijdragen van het Prins Bernhard Fonds (Nederland en Antillen/Aruba), het Prins Claus Fonds, de Mondriaan Stichting, het ThuisKopie Fonds de het VSBfonds.

Het is van belang dat De Wolf zoveel mogelijk platen te zien krijgt zodat een compleet overzicht kan worden gemaakt. Iedereen met platen of informatie wordt vriendelijk verzocht te reageren. De platen behoeven niet te worden afgestaan.

Inlichtingen bij:

Contactpersonen: Tuti Plaatte, tel: 5245794 email: tutiplaatte@yahoo.com en het National Archaeological Anthropological Museum (NAAM) tel: 462-1933/34 e-mail: naam@cura.net
Tim de Wolf: tdewolf@wanadoo.nl

afb. 10

Persona non grata door een grammofoonplaat!

'Nee', zegt Tim de Wolf, *'Persona non grata door een grammofoonplaat, het slaat gelukkig niet op mij'*. Het is een stukje fonografische geschiedenis van Curaçao. Op 22 januari 1961 wordt, kort na vertrek uit Curaçao, het Portugese schip Santa Maria gekaapt. Het doel is om het dictatoriale bewind van Salazar omver te werpen. De Antilliaanse troubadour Rudy Plaatje componeert rondom deze gebeurtenissen een lied en zet 't op de plaat. Dit wordt een geuzenlied onder de vele Portugezen die Salazar liever zien verdwijnen. Duizenden exemplaren van Plaatje's 'Santa Maria' worden illegaal Portugal binnengesmokkeld. Plaatje belandt op Salazars zwarte lijst!

Dit is één van de anekdotes die Tim de Wolf (drs.) (1960) tegen komt op zijn speurtocht naar oude Antilliaanse en Arubaanse platen. Er is nog veel meer te vertellen. Zoals over de rel in 1960 rondom het 'schuine' nummer 'E Djaka' (De Rat) of de raadselachtige wijze waarop Rudy Plaatje's 'Minirok' in 1967 een hit werd, ondanks dat hij zelf bijna de hele oplage van de plaat had verbrand. Onlangs is Tim gestart met het project 'Disconan Bieu' (Papiaments voor 'oude platen'). Het doel is het digitaliseren van alle Antilliaanse en Arubaanse platen uit de periode 1957-1971, het samenstellen van een discografie (een overzicht van de platen met gegevens betreffende meewerkende musici en plaats en datum van opname) en het vastleggen van de geschiedenis rondom de platen. De muziek wordt hierdoor weer voor iedereen, goed gedocumenteerd, beschikbaar.

In 2003 rondde Tim een vergelijkbaar project af, gericht op de periode tot ca. 1957. Het resultaat was de publicatie Discography of music from the Netherlands Antilles and Aruba, including a history of the local recording studios en een serie van 30 cd's met alle opnamen die tussen 1944 en 1957 op de eilanden zijn gemaakt. Deze serie is kosteloos ter beschikking gesteld aan diverse bibliotheken en archieven. Daarnaast is een CD uitgebracht met een bloemlezing van het materiaal, 'Riba Dempel' (Otrabanda OTB03, www.otrabandarecords.com). Tim studeerde economische en sociale geschiedenis en bekwaamde zich in geluidsrestauratie. Hij omschrijft zijn werk als 'audio-archeologie'.

In samenwerking met de stichting SPLIKA (het Stimuleren van het Papiamentu de Literatuur en de Informatie over de Cultuur van de Antilliaanse benedenwinden) is Tim fondsen gaan werven voor dit nieuwe project. Nu zijn naast de financier van het eerste onderzoek, het Prins Claus Fonds voor Cultuur en Ontwikkeling, ook het Prins Bernhard Cultuurfonds (zowel in Nederland als op de Nederlandse Antillen en Aruba), de Mondriaan Stichting (Stimuleringsfonds voor beeldende kunst, vormgeving en museale activiteiten), het ThuisKopie Fonds en het VSBfonds bereid gevonden het project geldelijk te steunen.

'De periode 1957-1970 is minstens even fascinerend als die daarvoor' zegt Tim. *'Je ziet de opkomst van de lokale beatbands, de hippiecultuur en een beetje jazz'*. Soms stuit Tim op gelegenheidscomposities waar zo'n mooie geschiedenis aan kleeft als het verhaal van Santa Maria. 'Nee', zegt Tim, *'persona non grata ben ik niet, ik word op de Antillen en Aruba altijd hartelijk ontvangen'*.

Tim reist geregeld naar Aruba en de Nederlandse Antillen. Hij speurt daar en hier in archieven en praat met zoveel mogelijk van de oude musici. De platen worden gedigitaliseerd, gegevens minutieus vastgelegd. Het project kan alleen slagen met hulp van anderen. Mensen met Antilliaanse en Arubaanse platen, betrokken musici, personen met bepaalde kennis of herinneringen worden dringend verzocht te reageren! Materiaal hoeft niet te worden afgestaan.

Op maandag 13 februari vertelt Tim de Wolf over zijn onderzoek in het VPRO radioprogramma 'De Wandelende Tak' (Radio 747, 23.00 uur).

Inlichtingen bij / voor interviews:

Tim de Wolf, Dalweg 58 3762 AL Soest, tel: 035 6026761 mobiel: 06-22083997

e-mail: tdewolf@wanadoo.nl

website: <http://home.wanadoo.nl/tdewolf/index.htm>

Beknopte fonografische geschiedenis van de Nederlandse Antillen en Aruba (1927-1970)

(achtergrond informatie bij het project 'Disconan Bieu')

Kort na de tweede wereldoorlog worden op Aruba en Curaçao een aantal opnamestudio's ingericht. Deze studio's brengen vele grammofonoplaten op de markt. Het zijn allen opnames van lokale ensembles en meestal worden eigen composities vastgelegd. De eerste composities van Antilliaanse bodem worden echter al lang voor deze tijd opgenomen. Dit gebeurt om technische redenen in de Verenigde Staten. Met Columbia voorop, in 1927, brengen ook Brunswick en RCA-Victor platen uit met werk van o.a. Charles Maduro, Jules Blasini, Emirto de Lima en diverse leden van de muzikale familie Palm. Echter, Amerikaanse musici vertolken de stukken. Dit leidt er nog wel eens toe dat de platen – eenmaal gearriveerd op de Antillen – teleurstellend zijn! Tempo en accenten blijken door de Amerikanen niet te zijn gespeeld zoals men gewend is.

Zodra de technische en economische mogelijkheden zich aandienen (er komt compacte opname apparatuur op de markt en het gaat de eilanden met de 'booming oil business' voor de wind) gaat men op Aruba en Curaçao dan ook ter plaatse opnemen. Zo ontluikt de lokale platenmakerij op Aruba en Curaçao. De opname wordt ter plaatse gemaakt, maar de afwerking (matrijzen maken en persen) wordt elders, meestal in de Verenigde Staten, verricht. Het begint met incidentele producties. De activiteiten van Charles Neme op Aruba en de vroege producten van Horacio Hoyer op Curaçao vallen hieronder, evenals de opnamen die in het kader van de verkiezingen worden uitgegeven. Rondom 1950 komen er labels op de markt die over een langere periode vele titels uitbrengen en soms zelfs catalogi publiceren. Pionier in deze categorie is, in 1949, Horacio Hoyer met zijn label Hoyco. In 1950 volgt Thomas A. Henriquez met Musika. Op Aruba start Casper 'Cappy' Wever met Caribia Records, in 1952 beginnen Rufo Wever en Juan 'Padú del Caribe' Lampe het label Padú. In het plaatsje Savaneta op Aruba verzorgt Geronimo 'Yonko' Winterdaal de uitgave van Sabaneta Records. Winst is niet het oogmerk. Het doel van de platenproductie is gericht op verspreiding van de 'musika criollo' en behoud voor het nageslacht. Hierin zijn ze succesvol, maar commercieel is de zaak dus niet interessant.

Rondom 1955 verdwijnen deze labels vrijwel allemaal van de markt. Gezamenlijk hebben de maatschappijen dan ongeveer 650 opnames uitgebracht; het leeuwendeel door Hoyco, Musika en Padú. Hoyer richt zijn aandacht op zijn radiostation, waarvan de uitzendingen in maart 1954 beginnen, Thomas Henriquez overlijdt in april 1955 en 'Padú' Lampe en Rufo Wever achtte hun doel – stimulering van toerisme en verspreiding van de lokale muziek – bereikt.

Het verdwijnen van de lokale labels betekent niet dat de Antilliaanse muziek buiten de regio in de vergetelheid raakt. Internationaal opererende maatschappijen blijken aandacht te krijgen voor Caribische klanken. Philips en RCA brengen eind jaren vijftig diverse platen met Arubaanse, Bonairiaanse en Curaçaose opnamen uit. Bovendien blijft de plaatselijke fonografische activiteit aanwezig, maar op een andere wijze. Voorheen streven de grotere lokale labels naar de opbouw van een 'fonds' waarin allerhande muzikale genres van de eilanden waren vertegenwoordigd. Zij geven 'cancioneros' uit; een mengvorm tussen een catalogus en een tekstboek. Na 1957 krijgen de lokale uitgaven een meer incidenteel karakter. Er komen meer kleine labels die soms enkele tientallen schijven, maar vaker slechts één plaat, uitgeven.

Een nieuw label voor de lokale markt is Benarsa, van BENAR SAles, een platenwinkeltje te Willemstad Curaçao. Tussen 1958 en 1961 worden op dit label ca. veertig 45 toerenplaten uitgebracht van o.a. Conjunto San José en het All Star Combo. Andere lokale maatschappijen die tussen 1957 en 1970 veel hebben uitgebracht – het gaat dan meestal om enkele tientallen platen – zijn Caribia (van de Curaçaose platenwinkel 'La Bonanza' van de gebroeders Capello) Esdelca (van het orkest EStrellas DEL CARIBE),

Grabaciones Angel Job (van de impresario Angel Job, vanwege zijn omvang en culturele werk ook wel aangeduid als 'El Gordito d'Oro'; het gouden dikkerdje) en Erma (van de zingende tennisleraar en groenteteler Rudy Plaatje). Het opnemen wordt uitbesteed aan de Curom (Curaçaose Omroep). De nieuwe studio aan het Waaigat is een hoogstandje van techniek, hij is verend opgehangen om een perfecte geluidsisolatie te verzekeren. Ook wordt de studio van Radio Caribe benut. Op Aruba worden veel opnamen gemaakt bij Radio Kelkboom en in de studio van TeleAruba. Het persen van de platen geschiedt niet op de Antillen of Aruba. Het wordt uitbesteed aan firma's in de V.S. of op het continent van Zuid Amerika.

In de periode 1957-1970 worden ook veel platen door Antillianen en Arubanen in Nederland gemaakt. De platen van Juan Serrano zijn rondom 1960 'bestsellers', Julian Coco wordt een beroemdheid en de Arubaanse groep Los Aventureros maken in 1967 een LP in 't kikkerland.

Met het voortschrijden van de jaren zestig blijkt het aantal incidentele producties toe te nemen. Artiesten brengen op eigen initiatief en voor eigen rekening singles uit. Opnemen kan iedereen met een taperecorder van redelijke kwaliteit en het persen van de platen is niet zo heel erg kostbaar meer. Er vindt hierdoor een 'democratisering' van het platen produceren plaats. Het is interessant te horen op de platen uit deze periode hoe de Antilliaanse/Arubaanse muziek 'mondainer' wordt. Vaak integreren ze op creatieve wijze lokale instrumenten en ritmes met de westerse muzieksoorten. In dit tijdvak komen lokale beatbands op. Ensembles als Los Dangers en The Young Ones lijken inspiratie geput te hebben uit de klank van respectievelijk The Shadows en The Everly Brothers. Nog wat groepen uit die tijd: The Three Voices en Los Honda; op Aruba The Aftermath(s) en The Strangers. Overigens blijven de 'klassieke' klanken ook goed vertegenwoordigd. Edgar Palm, Conjunto Tipica Santa Rosa en Padú del Caribe maken in deze periode, zowel muzikaal als technisch gezien, uitstekende opnamen.